

לטאות:

כוללת את כל הזוחלים בעל- היא קבוצה של זוחלים (שם מדעי: Lacertilia) לטאות -בעבר נחשבה קבוצת הלטאות תת. והנחשים למעט מחודקי הראש, סדרת הלפידוזאוריה מתייחסים אליה כיום כקבוצה שאינה חלק אולם בגלל היותה פרפילטית, סדרה מהטקסונומיה.

קיימים כ-6,000 מינים של לטאות, החל מלטאות זעירות ועד ללטאות דרקון הענקיות קומודו.

פרט למינים מסוימים שבהם הגפיים חסרות. וארבע רגליים לרוב סוגי הלטאות יש זנב ישנן לטאות. דוגמה ללטאה חסרת-גפיים המצויה בטבע בישראל היא קמטן החורש ארוכה מאוד, המשמשת לחישה וללכידת מתאפיינות בכושר שחייה מצויין ולחלקן לשון אך, המשמש להרחקה). רוב הלטאות הן טורפות) פרודות ריח המועברות לאיבר יעקובסון חלקן גם צמחוניות. ככל הנראה, הלטאה הנדירה בעולם היא האיגואנה ולגדלו לרבות ממני הלטאות יש יכולת לנתק את זנבן. (Cyclura collei) הג'מייקנית מחדש.

נוטרייה:

יחיד במשפחת הנוטריים מכרסם היא מין (*Myocastor coypus*: שם מדעי) [2] נוטריה או גִטְרִיָה.

אורך גופה של הנוטרייה הוא 45 סנטימטרים, ואורך זנבה הוא 30 ס"מ. משקלה הממוצע הוא ארבעה קילוגרמים. משך ההיריון כ-130 יום, ובכל היריון נולדים בין ארבעה לשמונה ולדות. הנוטרייה ניזונה לרוב מצמח מים ומצמחי גדות. מוצאה ובנוסף ליבשת זו היא נפוצה גם באמריקה, מאמריקה הדרומית האופייני לנוטרייה הוא בית הגידול. והובאה על ידי האדם לישראל, באירופה, הצפונית נופי מים.

ונחיריה ממוקמים בחלק העליון אוזניה, עיניה. גופה של הנוטרייה מתאים לשחייה בעת שהיא שוהה בתוכם. ברגליה האחוריות קרומי שחייה. הבולט מהמים, של ראשה הרגליים הקדמיות חסרות קרומי שחייה, אך משמשות להליכה, אחיזת מזון ולסירוק דומה לזנב חולדה זנבה. וניקוי הפרווה.

הנוטרייה מסתגלת בהצלחה לאזורי מחיה מגוונים משום הסתפקותה במועט. לצורך קיומה היא זקוקה למקווה מים קטן ולמזון צמחי הגדל במים או על הגדה הסמוכה. ממליטה את גוריה כשהם מכוסים פרווה מרבית פעילותה מתרחשת בלילה. הנקבה ועיניהם פקוחות. בתום חודשיים של טיפול האם, הם נעשים עצמאיים.

האדם עושה שימוש רב בפרוותה היפה של הנוטרייה, והיא הובאה על ידיו למקומות שונים בעולם וגם לישראל. נוטריות רבות נמלטו מהשבי והתרבו בטבע בכמויות גדולות. סברה שגויה היא כי בישראל הופסק גידולה בשל התפתחות לא טובה של הפרווה במזג האוויר הארצישראלי, אך קיים מכתב לחברי קיבוץ חולתה מחברת פרוות אירופאית המעיד כי טיב הפרווה הוא מהאיכות המעולה ביותר, אולם מכיוון שבכל אירופה החלו מגדלים נוטריות לפרווה, קנייה מהארץ הייתה לא כלכלית. הנוטרייה חופרת מחילות כמו כן, בשנים בהן נפגעה אוכלוסיית. בגדת המים הגורמות נזק רב לבריכות הדגים הטורפים בארץ עקב הרעלות, גדלה מאוד אוכלוסיית הנוטריות ונגרם נזק רב גם לגידולי ירק.

נחשים:

אנפומיה:

הנחשים, כשאר הקשקשאים, עטויים במעטה קשקשים מחומר קרני, אשר אותו משילים מספר פעמים בתקופת חייהם. העור הישן נקרא "נָשֶׁל" (כך גם אצל חרקים). עקב התארכות גופם, איבריהם הפנימיים של הנחשים מוארכים, וגם האיברים הזוגיים סדורים אחד אחרי השני ולא זה לצד זה. בעזרת מערכת שרירים חזקה ומאה עד 400 חוליות מתפתל הנחש וכך מתקדם.

בעיקר זעזועים בקרקע פנימית בלבד ולכן מסוגלים לשמוע לנחשים אוזן ואת רוב הצלילים אינם שומעים כלל. ראיית הנחשים גם היא אינה מיטבית. הנפלט, אשר מסוגלים לחוש קרינה תת-אדומה ישנם נחשים כמו העכסנים מגופו של טרף פוטנציאלי, באמצעות גומות חישה מיוחדות הממוקמות בין מפותח ביותר, והוא חושם העיניים לנחיריים. הנחשים הם בעלי חוש ריח הריח ומעבירים המרכזי. הנחש מוציא את לשונו ואוסף את מולקולות. הנמצא בחכם העליון. איבר יעקובסון משדר את אותות "איבר יעקובסון" ל הריח למוח

נחש שראשו נערף מסוגל להגיב לגירויים ולהכיש עד כשעה ממועד עריפתו.

לדוגמה) – לטאות) באזור שבו נמצא אגן הירכיים אצל שאר הקשקשאים נמצא הביב. הביב הוא חור שמשמש את הקשקשאים הן כפתח המין והן להפרשות שתן וצואה. כשאר הקשקשאים, לזכר שני אברי מין.

או במינוח השגוי: 'בעלי דם קר') כשאר (נחשים הם פויקלותרמיים גופם תלוייה במקורות חיצוניים בשל טמפרטורת: הזוחלים, כלומר נמוכה יחסית, ועל כן מווסתת באמצעים התנהגותיים רמת מטבוליזם בעיקרם. כפועל יוצא מכך רמת פעילותם תלוייה בטמפרטורת הסביבה;

כשהטמפרטורה עולה, עולה רמת פעילותם ולחלופין. אך כאשר הטמפרטורה גבוהה מדי, רמת פעילותם לא תעלה אלא תרד, כיוון שהם אינם פעילים בתנאים קיצוניים, כשאר בעלי החיים האקטותרמיים. נחשים גדלים במהירות עד התבגרותם, אך גדילתם נמשכת גם לאחר ההתבגרות, במשך כל ימי חייהם, בדומה לבעלי חיים רבים שאינם יונקים. שאורכו עשוי להגיע עד, גדול הנחשים הקיים בימינו הוא הפיתון המרושת שמשקלה עשוי להגיע לכ- 10 מטרים, והכבד ביותר הוא אנקונדה כהה, מאובנים של טיטאנובואה נתגלו בקולומביה 1002009 קילוגרם. בשנת סוג של נחש ענק שלא היה ידוע קודם לכן שהתקיים בעידן הפלאוקן אורכו נע בין 12 ל-15 מטרים ומשקלו היה למעלה מטון. סוג זה נחשב לנחש הגדול ביותר שהתגלה עד כה. ביולי 2015 התגלה מאובן נחש יוצא דופן והקדום ביותר שנמצא עד כה, בן 120 מיליון שנה, ולו 4 רגלים. ההשערה הייתה כי נחשים התפתחו מלטאות, והמאובן מהווה שלב מעבר הוכיח כי נחשים התפתחו ביבשה, ולא המוכיח זאת. מעבר לכך המאובן מהים, כפי שאולי היה ניתן להסיק מעצם קיומם של נחשי-ים.

7 בידיה:

הנקבה. או באביב בדרך כלל בעונת קיץ נחשים מתרבים המושכים אליה את הזכרים. הזכרים מתלפפים סביב הנקבה משחררת פרומונים לא ברור כיצד בוחרת הנקבה את הזכר, אך "בתופעה הנקראת "כדור הזדווגות לאחר מכן מתיישר אחד הזכרים מתחת לנקבה במקביל לה ומפרה אותה הנקבה מטילה בין 2 ל-100 ביצים, תלוי בזן הנחש. הביצים מוארכות, רכות ודקות. מיוחדת מן הביצים בעזרת שן לאחר חודש עד חודשיים בוקעים האבקועים אשר נושרת לאחר הבקיעה. בכמה מיני נחשים שומרות (שנקראת שן הביצה). הנקבות את הביצים עד לבקיעתן בגופן ומשריצות את האבקועים שבו הטילה נקבת נחש פיתון 61 ביצים מבלי שהייתה [3] בשנת 2012 התגלה מקרה עם זכר. כיום היא מוחזקת בגן החיות לואיוויל שבקנטקי. המקרה התפרסם בחודש שאישר את הידיעה על סמך דגימות Linnean Society יולי באותה שנה בכתב העת בנחשים מעור הנחש. מדובר במקרה הראשון שהתגלה של רביית בתולים. נכתב כי נקבת הנחש יכולה לשמור את ביצי הזרע בגופה עד שבע [4] בתלמוד הבבלי. שנים

תזונה:

והגדולים שבהם (כמו, הקטנים שבנחשים אוכלים חרקים. הנחשים אוכלי בשר תועדו נחשי אנקונדה שטרפו תנין צעיר. וקפיברות, גיוונים אף מחזירים (האנקונדה נחשים מעכלים את מזונם לאט, ולכן גם אוכלים לעיתים, בשל היותם פויקילותרמיים אוכלת בממוצע אחת לשישה חודשים. רחוקות יחסית. האנקונדה החיה בדרום אמריקה

לנחשים אין שני לעיסה ולכן עליהם לבלוע את הטרף בשלמותו. כדי להתגבר על וכך מכשול זה פיתחו רוב הנחשים אמצעי מיוחד: הנחשים פורקים את לסתותיהם שלהם ומאפשרים למזון גדול להיכנס. לאחר הכנסת מגדילים את רוחב פתיחת הפה המזון לגופם, מערך שרירים מפותח מותץ את הטרף ומחליף את שיני הלעיסה.

ישנם נחשים המתמחים באכילת ביצים ומשתמשים בתחבולה זו כדי לבצע את המלאכה. הם פורקים את לסתותיהם ומרחיבים את פיהם לגודל עצום. אז, הם משתמשים בחוליותיהם כדי לשבור את הביצה. את תוכן הביצה הם מעכלים ואת קליפתה פולטים.

צייד:

את טרפם הם. נחשים משתמשים בשיטות ציד שונות ומגוונות כהתחפרות והסוואה: ממיתים בשתי דרכים מרכזיות

- המתה באמצעות ארס – הכשה.
- המתה באמצעות כריכת הגוף על הטרף וחסימת דרכי הנשימה – חנק.

כ-400 מבין 2,800 מיני הנחשים בעולם הם ארסיים. ההכשה נעשית בשתי דרכים:

1. נשיכה בשני ארס חלולות אשר קרוב לקצותיהן ישנו חור דרכו זורם הארס (כמו מזרק). לנחשים הארסיים יש שני סוגים של שיניים: שיניים קבועות (בדומה לשני האדם) ושיניים ציריות אשר יכולות להתקפל בשעה שפיו של הנחש סגור. כאשר הוא פוער את פיו לקראת הכשה, הן נשלפות. נחשים בעלי שני ארס קבועות אינם מכישים אלא נושכים.
2. נשיכה בשני ארס אחוריות מרזביות אשר בהן חריץ בצורת מרזב לאורכה של השן. עם שיניים כאלה הנחש צריך להחזיק את טרפו זמן ממושך יחסית כדי להבטיח כניסת הארס פנימה. נחשים בעלי שיניים מרזביות נקראים נחשים תת-ארסיים או חצי ארסיים. אדם הנופל

קורבן להכשה מצליח בדרך כלל להיחלץ מהשיניים האחוריות, ועל כן רוב התת-ארסיים לא נחשבים מסוכנים לבני אדם.

הארס מיוצר בבלוטות הארס הנמצאות בראש הנחש. הוא מוזרם לשני הארס כאשר וממינרלים, וזה גורם מספר מופעל עליהן לחץ. ארס הנחש מורכב בעיקר מחלבונים תוצאות קשות בגוף הקרבן. מטרתו העיקרית של הארס היא לשתק את הקרבן או את הטרף, אולם הוא גם מתחיל את תהליך העיכול מבפנים כאשר הוא מקם את האיברים החיוניים (כלי דם וכו'). הגוף נכנס להלם והכליות עלולות לקרוס תחת עומס הרעלים. הארס מוחדר בנשיכה או הכשת השיניים אל רקמה או שריר ומתפשט בגוף של הקרבן, יש נחשים אשר ארסם פוגע במערכת העצבים. באמצעות מערכת הלימפה של הטרף ולהשפעה ישירה על רקמות הריאה ויש אשר גורמים לפגיעה במחזור הדם ומציפים את ריאותיו. במקרה זה הטרף ימות מחנק, הרעלת דם או שטפי דם פנימיים וסיבוכים הנובעים מכך.

יש מיני נחשים אשר משתמשים בארס גם כדי לנטרל את אויביהם ללא הכשה וללא נחש זה מתז ארס אל עיניו של המאיים. קוברת יורקת, מגע ישיר כלל, כמו למשל עליו, הארס מנטרל מיד את ראיית הפולש או הטורף. במגע עם העיניים, הארס עלול הארס מותו כאשר הנחש מכווץ את השריר המקיף את בלוטת הארס. לגרום עיוורון במהירות ותוך כדי כך ניתו הארס דרך בלוטת הארס אל השיניים החוצה, למרחק של מספר מטרים.

חנק:

נחשים ההורגים את טרפם בחנק הם נחשים שאינם ארסיים. נחשים אלה כורכים עצמם סביב טרפם בתנועה מהירה ולוחצים על בית חזהו כך שכל פעם שהוא מוציא אוויר הם מהדקים את לחיצתם ויוצרים מצב חנק יעיל שבסופו של דבר מביא למות הטרף. הנחש חונק את טרפו עד שהוא מפסיק לחוש בדופק הטרף. הפסקת הנשימה לבדה אינה משמשת אבחנה, כי אילו היה הנחש מפסיק לחנוק את הקרבן בשלב זה, ייתכן שהיה חוזר לגשום באמצע אכילתו, דבר שהיה מסכן את הנחש. הפסקת הדופק היא אבחון מהימן יותר למותו של הטרף. סברה אחרת, הנעשית מקובלת יותר בקרב חוקרי זוחלים, גורסת שלפחות חלק מנחשי החנק (ביניהם האנקונדה) מביאים למות טרפם בגופו ולהפסקת בדרך שונה: הלחץ החזק המופעל על הטרף גורם לחסימת כלי הדם. הורמה הסדירה של הדם. כתוצאה מכך, הטרף מת מדום לב

אויבים:

לנחשים שבטבע יש לא מעט אויבים. אחד מהם, לדוגמה הוא האדם, אשר עד אותם שאף פיתחה עמידות, גרית הדבש, החתול, בשביל דופמין. חוץ ממנו נמנים החיוויאי פיתחו חסינות לארס והנמייה הקיפוד. וקוברת לרעלי נחשים מהמסוכנים כפתן. וקוברת. האויב הגדול ביותר הוא ממבה : ולנחשים מסוכנים אף יותר כגון הצפעים ככל הנראה נחשים אחרים.

תפוצה:

בעולם קיימים כ-2,300 מיני נחשים המחולקים ל-15 משפחות ופרוסים על כל הנחשים מעדיפים ארצות חמימות. בארצות שבהן היבשות למעט אנטארקטיקה רוב הנחשים חיים ביבשה, אולם ישנם גם החורף קר מדי הם נכנסים לתרדמת חורף נחשי־מים החיים בים. נחשי מים ארסיים מאוד לרוב, אולם אינם תוקפניים. הנחש שמגיע עד לעשרה מטרים וחי בדרום מזרח אסיה, הגדול ביותר הוא פיתון מרושת שארכו (*Leptotyphlops .carlae*) ואילו הנחש הקטן ביותר הוא נחשיל ברבדוס באיים הקריביים. כעשרה סנטימטרים והתגלה בשנת 2006 באי ברבדוס

נשר:

של עופות הוא סוג בתת-משפחת נשרי העולם הישן (Gyps: שם מדעי) נֶשֶׁר בשפה העברית קיים לא פעם בלבול בין נשר. דורסים גדולים ואוכלי נבלות הנשר גדול מהעיט, חסר נוצות לראשו והוא בעל צוואר ארוך - לבין עיט של הנשר עבה וארוך יותר והוא ניזון בעיקר מנבלות. העיט מקורו. וקירח לעומתו בעל ראש מנוצה, המקור קצר יותר והוא עט על טרף חי אותו הוא מעדיף על פגרים. הנשר הוא אחד העופות הדורסים הגדולים בטבע.

שמו של הנשר:

לבין, שהוא אוכל נבלות, (Gyps) יש להבדיל בין הנשר הבלבול בין שני אלו עתיק יומין, וכבר [1](Aquila) שהוא טורף העיט העירו, שהזיהוי של נשר עם "אייגלא" (כך בתעתוק לעברית) הוא שגוי, [2] בתוספות שהרי בתלמוד נאמר שלנשר אין "אצבע יתירה" (אצבע אחורית) בעוד ל"אייגלא" יש אצבע כזו.

הוחלט ליישב את הסוגיה בין נשר ב-1973 בישיבה 115 של האקדמיה ללשון העברית ואלו Aquila-לעיט באופן סופי. אנשי האקדמיה ללשון העדיפו לכנות בשם נשר את ה זאת לפי המונח של הרמב"ן "נשר קירח", Gyps-הזואולוגים צידדו במתן השם נשר ל לבסוף, לאחר שהזואולוגים איימו בפנייה. *Gyps fulvus* שמתייחס לנשר המקראי [3] נאותה האקדמיה לקבל את דעתם והשמות התקבעו בשפה העברית, לבג"ץ.

יש הטוענים שהמקור לשמו של הנשר הוא מן השורש נ.ש.ר, על שום נשירת נוצותיו תוך הנשר אוכל מבשר הנבלה. [6][5][4] ופלומת השיער המכסה את ראשו ואת צווארו תחיבה של ראשו אל קרביו של הטרף, ולכן הוא זקוק לנשירת הנוצות בצווארו, כדי שלא Griffon באנגלית הוא מכונה. יפריעו לאכילתו. הנשר הישראלי מכונה נשר מקראי "ובערבית הוא קרוי "ניסר, Vulture.

תזונה:

לעיתים רחוקות הנשר תוקף בעל חיים בריא. הנשר יכול להרוג בעל חיים חולה או פצוע. המסוגל להתרחב במידה רבה. הנשר מסוגל לאכול כמויות בשר גדולות לנשר יש זפק הזפק שלו, כך שניתן לראות את הזפק שלו בולט עד מלוא נפח [7] (יותר מק"ג) לאחר ארוחתו הנשר נח מעט בישיבה לעיתים מנומנם, ומעכל את מאכלו. [9] בצווארו עם זאת הנשר עשוי גם לצום ללא כל נזק לגופו, במשך 5-6 ימים. הנשר יכול לראות

למרחק של 45 מטרים בקירוב חפץ בגודל של סנטימטר אחד בלבד. הוא אינו רואה יותר אף על פי שהוא נקרא מלך העופות. הנשר אינו מסוגל לשאת את טרפו טוב מן הנץ הנשר. שלו. כך הנשר מאכיל את גוזליו אלא רק לפלוט אותו מעוכל מן הזפק, בטופריו הוא, בוטולינום הנשר חסין באופן טבעי מפני הרעלן. הוא בעל ערך רב כאוכל נבלות רקוב בנוסף לכך, הנשר מסוגל לאכול בשר. הרעלן הגורם למחלת הבוטוליזם [10] מבלי שייגרם נזק לבריאותו וחיידקי כולרה אנטרקס המכיל חיידקי.

הנשר בישראל:

הנשר הנפוץ בישראל הוא הנשר המקראי.

בנחל, בנחל גמלא, בכרמל, תפוצה בארץ: ריכוזים של נשרים מקננים ברמת הגולן עוף זה נמצא באזורים הרריים בעלי מצוקים. בעבר הייתה אוכלוסיית: [7] ובנגב צין גדולה בהרבה מאשר כיום. אוכלוסיית מין זה הצטמצמה עקב שלל הנשרים בישראל הידלדלות מקורות מזון והפרעה, התחשמלות, הרעלה, ציד: גורמים, ביניהם באתרי קינון.

הסיבות לצמצום באוכלוסיית הנשרים בארץ הן. בישראל מצוי הנשר בסכנת הכחדה והילכדות ברשתות חקלאיות. ציד, בקווי מתח גבוה התחשמלות, בעיקר הרעלות בקר הרעלות בקר הנובעות מסיבות שונות, מתגלגלות אל פתחו של הנשר ופוגעות בו. זהו מספר הנמוך. [12] למשל, נספרו כ-200 נשרים בלבד בארץ 2005 בפברואר לעומת שנים קודמות בעשרות אחוזים.

בשנים האחרונות ניזום פרויקט שיקום של אוכלוסיית הנשרים על ידי חי בר כחלק משיקום כל המינים שחיו בארץ בתקופת המקרא. כחלק מהשיקום החי-בר כרמל גידל גוזלים בשבי וסייע להם להתבגר ולהפוך לעצמאיים בשטח. את השטח עצמו החי-על קווי מתח גבוה בר דאג לנקות מגורמים מסכנים: פריסת מגני התחשמלות מגומי פעילות הסברה בקרב החקלאים לצמצום השימוש ברעלים, וכן, בשיתוף חברת החשמל הקמת שטחי האכלה נקיים שבהם אנשי החברה בשיתוף החקלאים הביאו ביזמתם נבלות לשם הזנת הנשרים אשר התקשו למצוא מזון.

החי-בר שחרר את הבוגרים עם צמיד מעקב לוויני על רגליהם לשם חקר יכולת ונתפס. הרשויות ההסתגלות והנדידה שלהם. אחד מהנשרים הרחיק עד ערב הסעודית שהופתעו להיתקל בנשר עם צמיד מעקב ישראלי טענו בתוקף שמדובר בנשר-מרגל [13] של המוסד.

על פיו הקמת טורבינות ברמת דו"ח לממשלה הגישה החברה להגנת הטבע 2017 בשנת [14] עלולה להכחיד את אוכלוסיית הנשרים הגולן.

ועד מרכז אסיה במזרח התיכון, ואיראן דרך טורקיה תפוצה בעולם: מזרח אירופה. הנשר הוא עוף חברתי. הוא דוגר ולן במושבות במצוקים גבוהים.

שני. אחת שצבעה לבן, שבוקעת לאחר 52–56 יום ביצה בין ינואר למרץ מטילה הנקבה הבוקע פקוח עיניים ועוטה פלומה על הביצה ובהאכלת הגוזל ההורים משתתפים בדגירה בגיל 100–125 יום לבנה, הגוזל פורח מהקן.

הנמשך כפי הנראה, למשך כל חייהם, בתקופת הקשר בין בני הזוג הוא קשר מונוגמי החיזור מסרקים בני הזוג זה את זה, מבצעים מעופי ראוות ומרבים להשמיע קול.

נצפה בפעם הראשונה בישראל, ב-5 במאי 2014, בגבעות גד נשר דרומי, מין נוסף.

שועל מצוי:

השועל המצוי הוא טורף קטן ממשפחת הכלביים
צבעו זהוב-כתום עד חולי, חרטומו מחודד, זנבו ארוך ושעיר וקצהו לבן
ניזון ביונקים קטנים, חרקים, עופות וזוחלים. אוכל. נפוץ בכל חלקי הארץ
גם פירות ותכופות נראה בישובים ניזון משאריות האדם.

השועל והחסידה / ממשלי לה-פונטיין

פעם הזמין השועל לסעודה
את שכנתו ארוכת המקור, חסידה.
השועל, כרגיל, לא עשה הכנות,
לא הקדיש לאורחת הרבה מחשבות.
וכמו בכל יום, מדי ארוחה,
הוא הגיש את האוכל בצלחת שטוחה.
החסידה טעמה רק שני פרורים,
כי לה מתאימים רק כלים עמוקים.
נעלבה החסידה והסתלקה רעבה.
עוד אחזיר לשועל", היא אמרה בליבה".
שלחה החסידה לשועל הזמנה
לבוא לביתה לארוחה דשנה.

ההיא הכינה לכבוד השועל צלי בשר
אך אבוי!!
הצלי הוגש בכלי ... גבוה וצר.

מוסר-השכל:
אם אינך מכבד את חברך,
אל תצפה שהוא יכבד אותך!

השועל והכרם

כאשר יצא מבטן אמו ערום ישוב שמה" (קה' ה, יד)"

לשועל שמצא כרם מסויג (מגודר) מכל פינותיו - היה שם נקב אחד, ובקש ...
להיכנס בו ולא היה יכול. מה עשה? צם שלושה ימים עד שכחש ותשש ונכנס
באותו נקב ואכל ושמן. רצה לצאת ולא יכול לעבור כלל. חזר וצם שלושה ימים
אחרים עד שכחש ותשש וחזר איך שהיה ויצא. כאשר יצא היה הופך את פניו
להסתכל בו ואמר:

כרם כרם, מה טוב אתה ומה טובים הם הפירות שבתוכך וכל מה שיש בך יאים
ומשובחים, ברם מה הנאה ממך? כמו שבן האדם ניכנס לתוכך כך הוא יוצא.
כך הוא העולם הזה.

תן זהוב:

תפוצה:

ודרום מזרח במערב ועד להודו ומאזור הבלקן תפוצה עולמית: ממזרח אירופה נפוץ בעיקר. התן הוא המין המצוי ביותר מבין משפחת הכלביים, במזרח. בישראל אסיה באזורים צחיחים התנים. ובמדבר יהודה בצפון הארץ ומרכזה, אך נמצא גם בצפון הנגב שוכנים בסבך צמחייה ליד מעיינות. התנים נפוצים מאוד בסביבת האדם, סמוך למזבלות ובעיקר בקרבת מושבים ליד מצבורי פגרים של תרנגולות המושלכים על ידי הלולנים.

תיאור:

קצר יחסית, וקצהו כתום זנבו. התן הוא כלב בגודל בינוני וצבעו חום זהוב-אפרפר ושחור. על חזהו יש כעין מפית לבנה, שצורתה מיוחדת לכל פרט ועל פיה ניתן לזהותו. ראשו של הזכר רחב מראש הנקבה, ועל עורפו יש רעמת שיער שחור. הנקבות לרוב בהירות יותר. משקלו של התן נע בין 5 ל-12 ק"ג (8-9 ק"ג בממוצע).

ארגון חברתי ופעילות:

ששטחה כ-1 קמ"ר. הטריטוריה מסומנת בשתן, התן חי בזוגות כשלכל זוג טריטוריה גללים, שריטות בקרקע וקולות. לעיתים הצעירים נותרים עם הוריהם ועוזרים להם לטפל בגורים, וכשהמזון מצוי בשפע יכולות להיווצר כך להקות קטנות. התן פעיל בלילה, אך גם בשעות הבוקר המוקדמות ואחרי הצהריים. התן טורף לרוב חיות קטנות (מכרסמים, נצפו טורפים גם עופות וזוחלים), אך ניזון גם מפגרים. התנים ברמת הגולן ועגורים ובעמק החולה ניזונים גם מעופות מים כמו שקנאים עופרי צבאים.

התנים מנהלים אורח חיים מונוגמי, הם טריטוריאליים בעליל ותוחמים את נחלתם על ידי עשיית צרכים בגבולותיה. הזוג צד ביחד או נפרד. לעיתים חוברים מספר זוגות כדי לצוד בעל חיים גדול ממדים.

יחסי גומלין עם האדם:

בקרבת מושבים וקיבוצים נהנה התן מכמות גדולה של עגלים ותרנגולות למאכל וכך עלול לגרום לנזק רב לחקלאים המגדלים, שמנסים לעיתים להרעילו. בנוסף, התן עלול במקרים נדירים לגרום לכלבת.

עשרות את מחלת הכלבת פוזרו על ידי משרד החקלאות בניסיון להדביר 1964 בשנת אלפי אפרוחים מורעלים, כתוצאה מכך נפגעה אוכלוסיית התנים בארץ באופן קשה חתולי, נמיות, שועלים, ביותר. יחד עם התנים הושמדו מהרעלה ישירה גם זאבים ועוד טורפים. בעלי חיים נוספים הורעלו מהרעלה נמרי מדבר, חתולי בר, ביצות לדוגמה עופות דורסים שניזונו מפגרים הורעלו מנבלות הטורפים). בעקבות (משנית שגרמו, וחוגלות ארנבות, היעלמות הטורפים, חל ריבוי גדול באוכלוסיות מכרסמים לחקלאות נזקים קשים מאלה שגרמו התנים לפני מבצע ההדברה. לפיכך חדל משרד החקלאות מלנקוט בשיטת הרעלה המונית זו. אף על פי כן, הרשות עודנה פועלת לדילול אוכלוסיית התנים בישראל, שצפיפותם בארץ היא מהגבוהות בעולם; בשנת 2015, למשל, נורו בהיתר בישראל יותר מ-2,300 תנים. מטרתו של הדילול היא בעיקר למנוע [3][2] נזק לחקלאים.

שבו ונצפו תנים זהובים באזור פארק הירקון בסוף העשור הראשון של המאה ה-21 ומבני אדם מספר התנים בפארק הוא כשלושים פרטים. הם ניזונים בעיקר מאשפה המאכילים אותם, ועל כן אוכלוסייתם משגשגת. לאחר תלונות של חלק מתושבי השכונות החלה לנסות ללכוד את רשות הטבע והגנים, ובתל אביב הצמודות לפארק ברמת גן התנים ולהעבירם לאזורים פחות מיושבים, אך בעקבות התנגדות לפעילות זו היא [5][4] הופסקה.

